

ת"פ 30472/07/15 - מדינת ישראל, נגד חיים ווייל

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 30472-07-15 מדינת ישראל נ' ווייל

בפני כב' השופט אילן סלע

מדינת ישראל,

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי),

ע"י עו"ד הדס עמיר

נגד

חיים ווייל

ע"י ב"כ עו"ד יצחק בם

המאשימה

הנאשם

נוכחים: ב"כ המאשימה מר אחמד עבד רחמן, מתמחה

הנאשם וב"כ עו"ד אביאל קריא

גזר דין

הכרעת הדין וטיעוני הצדדים

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו, שניתנה במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של התפרעות לפי סעיף 152 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 שיוחסה לו בכתב האישום המתוקן. יצוין כי הצדדים הגיעו להסדר בתום שמיעת פרשת הראיות.
2. לפי המתואר בכתב האישום המתוקן, ביום 6.02.14 בשעה 14:30, בעקבות מעצר של אברך בגין היותו עריק מצה"ל, התרחשה התפרעות והפרת סדר באזור צומת הרחובות יפו וויצמן בירושלים. מטרת ההתפרעות הייתה מחאה כנגד גיוס חרדים לצה"ל. בהתפרעות השתתפו כחמש מאות אזרחים, אשר הפריעו לתנועה בנתיב תחבורה ציבורי, קראו קריאות נאצה כגון "נאצים". המתפרעים יידו אבנים וחפצים אחרים לעבר כוחות משטרה שנכחו במקום במטרה להשיב את הסדר הציבורי על כנו.
3. במסגרת ההסדר הסכימו הצדדים כי הנאשם ישלח לשירות המבחן אשר יערוך תסקיר בעניינו, וככל ששירות המבחן ימליץ על אי הרשעה בעניינו של הנאשם יעתרו הצדדים במשותף להטלת התחייבות להימנע מהעבירה בה הורשע הנאשם. במידה ושירות המבחן לא ימליץ על אי הרשעה יטענו הצדדים לעונש באופן חופשי.
4. בתסקיר שהוגש נסקרו קורות חייו של הנאשם. באשר לעבירה ציינה קצינת המבחן כי הנאשם מתקשה לקחת

אחריות מלאה על מעשיו. הוא מסר כי עמד בשורה הראשונה מבלי לדעת כי בהתנהגותו הוא עובר עבירה. קצינת המבחן גם ציינה כי הנאשם מתקשה לראות את חומרת מעשיו והוא עסוק באידיאולוגיה העומדת אחר ההפגנה בה נטל חלק, והחובה, לדבריו, להישמע לרבותיו כחלק מאורח חייו. לצד זאת, ציינה קצינת המבחן כי הנאשם שיתף פעולה וכי התרשמותה הייתה כי אין לנאשם דפוסי עבריינות מושרשים.

5. בשולי התסקיר הביעה קצינת המבחן את התלבטותה בשאלת ההרשעה. מחד, הנאשם התקשה להבין את חומרת מעשיו ולצד זאת ההרשעה לא תפגע פגיעה מידית ממשית באורח חייו. מאידך, מדובר בעבירה ראשונה והנאשם החל להבין באופן ראשוני וחלקי את הבעייתיות שבמעשיו. משכך, נמנעה קצינת המבחן מלהביע דעה ברורה כלשהי בשאלת ההרשעה.

6. במסגרת הראיות לעונש הציג ב"כ הנאשם מספר מסמכים המלמדים לשיטתו על אכיפה בררנית כלפי המשתתפים בהפגנות דוגמת הפגנה זו בה השתתף הנאשם אל מול משתתפי הפגנות אחרות.

7. בהקשר זה הוא הצביע על הפגנות "המחאה החברתית" שהתקיימו בשנים 2011 ו-2012, כשהמאשימה חזרה בה מכתבי אישום שהוגשו כנגד משתתפי הפגנות אלו. הוא הפנה בעניין זה למכתב מיום 1.04.14 ששלח היועץ המשפטי לממשלה, יהודה וינשטיין, לפרקליט המדינה, שי ניצן, בו הוא מצוין כי החליט שיש לבחון מחדש ובאופן פרטני את המשך ניהול ההליכים הפליליים כנגד משתתפי "המחאה החברתית", נוכח העובדה כי פעולות המחאה שכו והצטמצמו האינטרס הציבורי בהמשך ניהול הליכים אלו, ולצד חשיבות חופש הביטוי וזכות ההפגנה והמחאה. במסגרת המכתב נמנו כ-7 הליכים בהם המאשימה תחזור בה מהאישום, בשל כך שבתיקים אלו מדובר במעשים ברף חומרה נמוך יחסית, אין לנאשמים הרשעות קודמות רלוונטיות, ובחלק מההליכים גם קיימים קשיים ראיתיים. צוין כי המאשימה תהיה נכונה לשקול עיכוב הליכים בהליכים בהם יוחסו לנאשמים מעשים ברף חומרה בינוני. בהליכים שמיוחסים לנאשמים מעשים ברף חומרה גבוה יחסית או שיש לנאשמים עבר פלילי רלוונטי, יימשכו ההליכים (נ/1).

8. ב"כ הנאשם גם הפנה למכתב שנתקבל אצלו כתשובה לבקשת לביטול כתב האישום כנגד הנאשם. במכתב מיום 9.05.16 צוין עו"ד דניאל ויטמן ששימש אז כמשנה לפרקליט מחוז ירושלים כי המקרה של הנאשם אינו דומה לעניינם של הנאשמים מ"המחאה החברתית", שכן ההחלטה בעניין משתתפי "המחאה החברתית" התקבלה נוכח חלופת הזמן ממועד הגשת כתבי האישום ומשפעות המחאה שכו. לעומת זאת, פעולות המחאה החרדית בעקבות גיוס חרדים לצה"ל, לא שככה והיא מתעוררת בהזדמנויות שונות ולא ירדה מסדר היום הציבורי. מדובר בתופעה נפוצה, בשונה מתופעת "המחאה החברתית" שאינה קיימת עוד. לכן, לא הצטמצם האינטרס הציבורי בהמשך ניהול ההליך הפלילי כנגד הנאשם. לצד זאת צוין כי המקרה של הנאשם נבדל גם בשל העובדה כי הנאשם נטל חלק בהתפרעות אלימה, הזיז גדרות משטרה ואף קרא לאחרים לנהוג כמוהו. ההתפרעות גם כללה השלכת אבנים וחפצים לעבר כוחות המשטרה וקריאות נאצה כנגדם (נ/4). בקשה לעיכוב הליכים שהגיש ב"כ הנאשם ליועץ המשפטי לממשלה, נדחתה אף היא בטעמים דומים (נ/3).

9. בנוסף, הצטייד ב"כ הנאשם עם טבלה הכוללת את כלל הודעות דוברות המשטרה שהופצו לכלי התקשורת בשנת 2017 בהתייחס ל"מחאת הנכים", טבלה שקיבל במסגרת פנייה לפי חוק חופש המידע. הטבלה כוללת למעלה

מ-200 הודעות דוברות המתייחסות לחסימות כבישים במסגרת "מחאת הנכים" (לחלק מחסימות הכבישים יש התייחסות במספר הודעות), מיום 3.04.17 ועד ליום 25.10.17 (נ/5).

10. בטיעוניה לעונש עמדה ב"כ המאשימה על הערכים המוגנים בעבירת ההתפרעות, בכלל זה שמירה על הסדר הציבורי ושלמות גוף האדם וכבודו. הנאשם אמנם לא תקף בעצמו, אך הוא נטל חלק בהתפרעות בה ידו חפצים לעבר שוטרים. היא טענה למתחם ענישה הנע משל"צ ועד מספר חודשי מאסר היכולים להיות מרוצים בעבודות שירות, לצד מאסר על תנאי וקנס.

11. באשר לנאשם נטען כי התסקיר חיובי באופן עקרוני אך צוין בו כי הנאשם מצמצם את חומרת מעשיו, מתקשה לקחת אחריות מלאה ומתעסק בחובה אידיאולוגית להישמע לרבנים כחלק מאורח החיים. הנאשם הודה, אם כי רק לאחר שמיעת ההוכחות, והוא נעדר עבר פלילי. גם מדובר בעבירה ישנה משנת 2014. ב"כ המאשימה טענה להצבת עונשו של הנאשם בתחתית המתחם ולהשית עליו של"צ, קנס ומאסר על תנאי.

12. באשר לטענת האכיפה הבררנית, תמכה ב"כ המאשימה את טענותיה בעמדת היועץ המשפטי לממשלה כפי שבאה לידי ביטוי במכתביו האמורים (נ/1 ו-נ/3).

13. מנגד טען ב"כ הנאשם כי תסקיר שירות המבחן מתאר את הנאשם כאדם נורמטיבי, בעל אורח חיים נורמטיבי. שירות המבחן לא ציין כי אין מקום להימנע מהרשעת הנאשם משיקולים הקשורים באופיו או אישיותו של הנאשם, ולכן על הפרקליטות לעמוד בהסדר הטיעון. לעניין נסיבות העבירה ציין ב"כ הנאשם, כי הנאשם נעצר בשלב יחסית מוקדם של האירוע לפני שהוא התדרדר להשלכת אבנים וחפצים, ולמצער נותר ספק בעניין זה.

14. ב"כ הנאשם הרחיב בטענת האכיפה הבררנית וטען כי ישנן הפגנות רבות הכוללות הפרעה משמעותית לתנועה, ואשר במהלכן המשטרה אינה מבצעת מעצרים כלל. כך, ב"מחאת הנכים", שכוללת עשרות רבות של אירועים של הפרעה לתנועה, ומבלי שדווח ולו על עצור אחד שנעצר בעבירת התפרעות. לדבריו, כאשר נכים חוסמים כבישים, ברוב המקרים, אין עצורים, אין ניסיונות מעצר, והמשטרה נמנעת מאכיפת החוק.

15. לדבריו, מכתבו של היועץ המשפטי לממשלה יהודה ויינשטיין מלמד כי נערכה הבחנה פסולה בין מחאות שהיועץ המשפטי לממשלה אוהב כמו "המחאה החברתית", לבין מחאות שהיועץ המשפטי לממשלה אינו אוהב דוגמת "המחאה החרדית". הדבר בא לידי ביטוי בכך שמלכתחילה הועמדו לדין משתתפי "המחאה החברתית" בעבירות קלות יותר מאשר עבירת ההתפרעות, ולבסוף המאשימה אף חזרה בה מהאישומים כנגד משתתפי "המחאה החברתית". "המחאה החרדית" לעומת זאת, זוכה ליחס שונה בתכלית הן מצד המשטרה והן מצד התביעה. ב"מחאה החרדית", ישנם עצורים בכל הפגנה, המפגינים עומדים לדין בעבירות חמורות יותר וגם בחלוק זמן הם לא נהנים מאותה "הנחת אהדה" לדבריו, מצד רשויות התביעה. עיקרון השוויון ועיקרון חופש הביטוי וההפגנה מחייב כי היחס יהיה שווה ואחיד לנכים, למפוטרי "טבע", ל"מחאה החברתית" ול"מחאה החרדית". הפלייה זו מצדיקה את ביטול הרשעת הנאשם והשתת התחייבות בלבד.

16. הנאשם בדבריו הוסיף כי קיים פן נוסף של אכיפה בדרגת כלפיו, בתוך האירוע שהוא השתתף בו כשלעצמו, בכך שרק הוא נעצר באותה התפרעות ולא אחרים, בכלל זה גם לא אלו שהשליכו בפועל את החפצים וקראו את קריאות הנאצה.

דין והכרעה

17. הערך המוגן בעבירת ההתפרעות הוא השמירה על הסדר הציבורי, שלום הציבור וההגנה על בטחונו. בהתאם לפסיקה הנוהגת ובשים לב לערכים המוגנים ומידת הפגיעה בהם במקרה זה, מתחם הענישה נע בין מאסר מותנה למאסר קצר שיכול וירוצה בעבודות שירות לכל אחד מהאישומים.

18. במקרה זה, הנאשם, יליד 1988, כבן 30, נשוי ואב לשלושה ילדים קטנים, נעדר עבר פלילי כלשהו. הוא הודה במיוחס לו, ותסקיר שירות המבחן בעניינו חיובי, על אף האמור בו באשר לקושי של הנאשם להבין את חומרת מעשיו. בנסיבות אלו, יש לגזור את עונשו של הנאשם בתחתית המתחם.

19. יצוין גם כי אכן הנאשם הודה רק לאחר שמיעת ההוכחות, אך במסגרת ההסדר תוקן כתב האישום באופן שנמחקו ממנו עובדות שייחסו לנאשם הוזהרות גדרות המשטרה וקריאה למשתתפים אחרים במחאה לנהוג כמוהו. מחיקת עובדות אלו היו פועל יוצא משמיעת ההוכחות. אין מדובר בעניין זניח, שכן עובדה זו עומדת בבסיס האבחנה שבין הנאשם לשאר משתתפי ההתפרעות. די נהיר כי לולי שמי מהשוטרים שנכח בהתפרעות סבר כי הנאשם הזיז את גדרות המשטרה וקרא לאחרים לעשות זאת, הנאשם לא היה נעצר כפי שלא נעצרו אותם מאות שנכחו בהתפרעות. גם ב"כ המאשימה ציינה בסוף דבריה כי הנאשם נעצר משום ש"היה בולט". נדמה, כי משהושמטו עובדות אלו מכתב האישום יש להביא גם עניין זה בחשבון. גם יש להביא את חלוף הזמן מאז ביצוע העבירה, ארבע שנים, במהלכן לא נפתח הליך כלשהו כנגד הנאשם.

20. באשר להרשעה. הסדר הטיעון נקט בלשון ברורה. במקרה של המלצה של שירות המבחן להימנע מהרשעה, המאשימה לא תעמוד על הרשעה. העדר המלצה יביא לטיעונים פתוחים בשאלת ההרשעה והעונש. המלצה של שירות המבחן לאי הרשעה לא הייתה, ובניגוד לטענת ב"כ הנאשם, לא אך בשל העדר פגיעה קונקרטית, כי אם גם בשל כך שהנאשם אינו מבין את חומרת מעשיו, דבר שלפי התרשמות קצינת המבחן גם יכול להביא להישנות התנהגות מעין זו. בנסיבות אלו יש לבחון את שאלת ההרשעה בהתאם לקבוע בדין ובפסיקה.

21. ככלל, משהוכח ביצועה של עבירה, יש להרשיע את הנאשם (ע"פ 2513/96 **מדינת ישראל נ' שמש**, פ"ד נ(3) 682 (1996)); רע"פ 1666/05 **סטבסקי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 24.03.05)). הימנעות מהרשעה תתאפשר רק בנסיבות יוצאות דופן, בהן לא מתקיים יחס סביר בין עוצמת פגיעתה של ההרשעה הפלילית בנאשם האינדיבידואלי לבין תועלתה של ההרשעה לאינטרס הציבורי-חברתי הכללי וחומרתה של העבירה ((ראו למשל: ע"פ 7109/14 **סייג נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 20.11.14); ע"פ 9893/06 **לאופר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 31.12.07)). בעניין **כתב** (ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב(3) 337, 342 (1997)) נקבעו שני תנאים מצטברים שבהתקיימותם ניתן להימנע מהרשעת נאשם שאשמתו הוכחה: (א) "על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה

בשיקום הנאשם"; (ב) "סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה...". לענין זה, יש לבחון גם את השפעת ההרשעה על עיסוקו המקצועי של הנאשם ועל מצבו הכלכלי והמשפחתי (ע"פ 2669/00 מדינת ישראל נ' פלוני, פ"ד נד(3), 685 (2000); ע"פ 9893/06 בענין לאופר).

22. אין מחלוקת כי הרשעת הנאשם, וודאי בשלב זה של חייו, לא תפגע בו באופן משמעותי, וודאי לא יותר מהפגיעה שישנה בכל מי שמורשע בדינו, ולא נטען כי ההרשעה עלולה לפגוע בנאשם פגיעה משמעותית בהמשך חייו. בנסיבות אלו, אין מקום להימנע מהרשעת הנאשם.

באשר לטענת האכיפה הבררנית.

23. הנה כי כן, עיון בכתבי האישום כנגד משתתפי "המחאה החברתית" שהמאשימה חזרה בהם מלמד כי נסיבות ביצוע העבירות המיוחסות לנאשמים באותם כתבי אישום אינם ברמת חומרה של הנסיבות במקרה זה. ברוב ככל המקרים, באישומים המתייחסים ל"מחאה החברתית" אין מדובר בהתפרעות שכללה השלכת אבנים וחפצים על השוטרים ואין מדובר בהתפרעות שקראו בהן קריאות נאצה חמורות כ"נאצים". עיקר הבעייתיות בהתנהגות המתקלהים ב"מחאה החברתית" הייתה חסימת הכביש ואי ציות להוראות המשטרה. לא יכולה להיות מחלוקת כי מדובר בנסיבות שונות באופן משמעותי שיש בהם כדי להסיר מהפרק את טענת האכיפה הבררנית. על כן אין צורך לדון בשאלה האם ההבחנה בין מחאה ששככה (אם בשל היעדרות לדרישות המוחים ואם מכל סיבה אחרת) לבין מחאה שעדיין נמשכת, היא הבחנה מוצדקת וראויה.

24. אכן, ניתן למצוא בין כתבי האישום המתייחסים ל"מחאה החברתית" מהם חזרה המאשימה אירוע אחד בו הנאשמת נהגה ב אלימות כלפי שוטרים ואירוע אחר בו הנאשם קרא לעבר שוטר "קאפו של נתניהו", אך אין מדובר בהתנהגות המיוחסות לכלל המשתתפים במחאה, וגם אם היה מקום לסבור כי לא הייתה הצדקה לחזור מאישום באותם שני מקרים ספציפיים, הרי שאין בכך כדי ללמד על קיומה של אכיפה בררנית עקרונית של קבוצת מפגינים אחת אל מול קבוצת מפגינים אחרת.

25. גם באשר לטענות הנוגעות ל"מחאת הנכים", עיון בהודעות דוברות המשטרה אינו מלמד על התפרעות שכללה השלכת אבנים וחפצים או קריאת קריאות נאצה אל עבר השוטרים, כי אם חסימת כבישים. ומשכך, האמור ביחס ל"מחאה החברתית" מכון גם לענין זה. יצוין גם, כי מההודעות עולה כי בחלק מהמקרים כי נעצרו חשודים בעבירות שונות הנוגעות להתקהלות ולא הוכח שלא הוגשו כתבי אישום ואף לא שהחשדות אכן הבשילו כדי ראיות המספיקות להגשת כתב אישום. במקרה אחד דווח על אירוע בו ננקטה אלימות של ממש כלפי השוטרים ונעצרו חמישה אנשים. גם בענין זה לא הוכח מה עלה בגורל החשודים ובגורל החשדות. כך או כך, אין במקרה בודד זה כדי ללמד על אכיפה בררנית.

26. אכן, ב"כ הנאשם טען כי האפליה מתחילה בכך שהמשטרה נוקטת בסובלנות כנגד מפגינים בנושאים מסוימים ואינה נוהגת בסובלנות דומה כנגד ה"מחאה החרדית". כתוצאה מהעדר הסובלנות של המשטרה, "המחאה החרדית"

מסלימה וגולשת להתפרעות. נטען כי לו הייתה המשטרה נוקטת אותה סובלנות שהיא מגלה כלפי מחאות אחרות, האירועים לא היו מסלימים. ומאידך, לו המשטרה נקטה אותה נחישות כלפי מחאות אחרות, גם אותן מחאות היו מסלימות. משכך, נטען, יש לבחון את שאלת האכיפה הבררנית, בשים לב להתנהגות המשטרה בתחילת האירוע.

27. אין צורך בבירור טענה זו. טענות בדבר התנהגות מפלה של המשטרה לקבוצות שונות מקומה במסגרת אחרת. השאלה הנידונה בפני היא רק שאלת השלכת אכיפה בררנית, ככל שקיימת, על עונשו של הנאשם ושאלת הרשעתו. לטעמי, גם לזהיה ממש בטענת ב"כ הנאשם (דבר שלא נבחן על ידי ולא הובאו לו ראיות מספיקות ממילא), הרי שאין בה להשפיע במאומה על הדיון במסגרת הנידונה בפני. מדובר בטענה לאפליה הרחוקה מהאירוע במסגרתו נעצר הנאשם. לאמור, גם אם היה סובר מי שסובר כי על המשטרה היה לנהוג אחרת במסגרת התקלות זו, ולו כדי להשוותה להתנהלותה במקרים אחרים, הרי שמשעה שמדובר בהתפרעות - וודאי חמורה כזו הכוללת השלכת אבנים וחפצים כלפי השוטרים וקריאת "נאצים" לעברם - אין בטענה אודות התנהלותה הכוללת של המשטרה (שכאמור, לא הוכח לגביה דבר), כדי להשפיע על הדיון בעניינו של מי שהורשע בהשתתפות בהתפרעות זו.

28. בשים לב לאמור אני משית על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 3 חודשי מאסר אשר לא ירוצו אלא אם הנאשם יעבור במהלך השנתיים הבאות החל מהיום את העבירה בה הורשע.

ב. קנס בסך 500 ₪ שישולם בתוך 30 יום מהיום.

ערעור בזכות לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ו' אדר תשע"ח, 21 פברואר 2018, במעמד המתייצבים.